

J E L E N K Ö R.

25. szám.

Pest szerda. martz. 27dikén.

1833.

Foglalat: Magyar és Erdélyország (Pozsonyban orsz. ülések mind a' két táblánál 's kerületiek a' RRnél. Kinevezések. Esztergom megye országgyűlési új követe. Bácsa-szék alispánja. Temesvári tisztválasztás ideje. Tudnivalók a' pesti Casinoról 1833ra. Pesti József-vásár dívata 's gyapjutermevényi szemügy e' cikkely bal és külföldi kapcsolatra. Petheó Antonia 's mások †). Anglia (alsóhazi ülések martz. 8 's 11k. Hírek Surinam, Irland, Newyork 's Portugáliától. Új continens 's egyebek). Franciaország (köv. kam. ülés martz. 11kén. Kir. ordonnanceok. A' pisztoly-lövési pör. Barcelonai levél). Helvézia. Törökbirodalom (a' francia kormány ajánlotta conventio pontjai). Spanyolország. Ujabb. Gabonaár. Pénzkelet.

MAGYAR és ERDÉLYORSZÁG.

Pozsony. Martz. 19ikén tartott ker. ülésekben RRink a' kir. lakás, sorozat és előkelő sérelmek iránti viszonzóüzenetek már elkészült javaslatit vevék hanyogató alá, 's kevés kihagyással elfogadják; más napi orsz. ülésekben pedig az előlülő Alnádor javaslatára belölők még egyebeket is kimarasztván országosan jóváhagyják. A' Főrendek ez alatt ünnepiesb öltözetben egybe gyűlve Országunk n. m. birája lelkes diák szónoklata mellett üdvözölőleg fogadják az érkezett fens. Nádort, mint nagy részben tolmácsai azon hódoló öröm-érzelmeknek, mellyekre hazánkfijai Ő Fenségének boldogul elért névnapján 's legközelebb főhercegi magzata születésén egyiránt buzduktanak; — erre általérkezett az alsóház udvarló küldöttsége is, melly f. t. Németh György táblai prael. 's eszterg. káptalani követ szónoka által nemzeti nyelvünkön magyarázá szives örvendetét 's boldogság-kívánatit. A' f. Nádor mindkettőre nyomban válaszolt kegyesen, 's hódító szokásaként sziveket bilincsezőleg. Ezt egyetemi hosszas harsány éljen követé. Ezután a' fennemlített viszonzóüzeneteket hozá meg a' RRtől egy más küldöttség, mellynek a' kalocsai kápt. képviselője vala szónoka, 's felolvasatván azokat a' felsőház, köz-leírásra rendeltetésök után, szétoszlott. 21kén mind a' két tábla orsz. ülést tartott, (a' 33kat) a' Főrendek 12, a' RR. 1 órakor gyülekezvén össze. Az elsőknél tanácskozási tárgy a' tegnap álthozott üzenetek. A' kir. lakást illető tökéletesen, Rendeink legutóbbi szerkezete szerint, jóváhagyják, a' másikat pedig t. i. a' sorozatot és sérelmeket tárgyazót, ambar annak elején, az elmulasztott országgyűlés végett 's utólján az együtt felterjesztés miatt, kifejezett óvakodásikra a' RR-

nek, még nyomos észrevételek lettek volna a' Főrendek résziről, mindazáltal időnyerhetés 's a' haza üdves dolgainak előmozdításra czélzó igyekezetüknel fogvást a' tek. Statusokat többé késleltetni nem akarák. Nem ellenzék tehát a' kir. terjesztvények 's orsz. sérelmekről szóló felírást, úgy 's olly renddel, mint a' Statusok kívánák, felséges Urunknak felterjeszhetni; kinyilatkoztatván mindazáltal: hogy az 1791ki 13 cikkre nézve kimondott előbbi belső meggyőződésüktől el nem állhatnak. E' határozatit a' felsőháznak azonnal írásba foglalván az ítélőmester, azokat egy küldöttség a' váci püspök ur szónoksága mellett a' RRhöz megvívé, azon helyeket, mellyekben a' Főrendek megegyeztek, szóval adván elő, — mire örvendő „éljen“ hangzott. Ezután a' rövid üzenet felolvasatván az ülés eloszlott. A' 22ki ker. ülés az alattvalói legelő-elkülönítésről fenforgó kérdés vitátit folytatá.

Kir. Fejdelmünk martz. 11kén költ legmagasb végzése szerint az erdélyi udv. Cancellariánál Sternheim Fridrik udv. titoknoknak kiadó-hivatali igazgatóvá történt kineveztével megürült titoknokságra Czak Károly eddig udvari concipistát; Dósa József nyugalmaztával megürült lajstromzó-hivatali igazgatóságra pedig Jordai László allajstromzót méltóztatott kegyelmesen kinevezni, maga az erd. udv. Cancellaria pedig a' keblében megürült udv. concipistaságra eddigi első irnokát Sternheim Józsefet.

Ns Esztergom vmegyének f. h. 21kén gróf Nádasdy Ferencz főispáni helytartó urnak előlülte alatt tartott közgyűlésében, gyöngéledő egészsége miatt haza kívánkozván Heya Imre első alispán ur, a' tisztelt megye jelen országgyűlési egyik képviselője, helyébe köz megegyezéssel Friebeisz Imre főjegyző ur választatott; az így megürült fő-

jegyzői hivatalra pedig az országgyűlés tartásaig helyettesül Reviczky Károly fő-sz. bíró urat nevezé ki az előlülő ur.

Bácsa nemes széknek febr. 18ikán Berghoffer Mihály püspök 's győri n. prépost főispánja előlülte alatt tartott közgyűlésében, a' tisztelt főispán ur Bábai Bay Sándor táblabíró urat helyettes alispánul nevezé ki. Közértesítés és tudomás végett ezentul mellőzetlenül kívánnók, hogy Bácsa, Érseklél, Fűs, Szentgyörgy, Vajka 's Verebély praedialis székek tisztviselőinek cím- és névsorát minden rendü tisztlajstromink (schematicusink) évenként hitelesen tudatnák, ki t. i. tulajdonképen bennök a' nádor, fő 's alispán, szolgabíró 's a' t.? minthogy ezen testek is országos hatóságink 's alkotványi rendszerünk százados egészítvény-részei. 'S milly oktató jeles hisztóriai hézagpótlék lenne mind ezek fejlődésit, szerkezetit, történeteit mult 's jelenkori hatás- 's álladalmi körükben teljes diplomatikai hitelességgel lerajzolva közfényre juttatni! Mind ezt legkönnyebben létesíthetnék a' győri, pannonhegyi 's esztergomi káptalanok levéltárai, kik az e' tárgyi oklevelek birtokosi. 'S legyen szabad reményleni, hogy pusztában kiáltozó szózatként nem zeng hasztalan el bizodalmas kérelmü felszólításunk.

Temesvár sz. kir. város jövő april. 16ikán tartandja Bedekovich Tamás kir. kam. tanácsnok 's administrator előlülése alatt tisztválasztó székét.

A' pesti nemz. Casinorul hivatalosan tudnivalók sora 1833ra e' következő: Az alaprendeletek által meghatározott 1833. jan. 27-ki ülésen jelen volt 60 részvényes. A' részvényesek száma ekkor 424 vala. 2) a' pénztárban találatott a) kész pénzül 1577 fr. pengő, b) maradék tartozásokban 1828tól 1833ig 9350 fr. peng. c) kamatozó tőkében 10,000 fr. pengő d) gőzhajókra vett 10 részvényre fizettetett 1,000 fr. 's így összesen: 21,927 fr. pengő. A' pénztár és számadások megvizsgálására Szirmay Ádám előlülése alatt b. Bánffy Pál, Huszár Elek, Földvály Antal, Marczibányi Lajos, Szatthmáry József és Takácsy György bizattak meg. 3) a' pincze állapotja egyszerűbb rendbe hozatott. A' melly részvényes borait az intézet pinczéjébe szán-

dékozik szállítani, ez iránt Duchange Eduárd vendéglővel végezzen különösen, mint már azt eddig is több részvényes haszonnal 's megalégüléssel tevé. A' Casino-intézet ennél fogva semmi borért nem kezes, se pedig e' tárgy iránti értekezésbe nem bocsátkozik. 4) Az igazgatóság 's választottság az alapok rendszabási szerint megújítatván igazgatók-ká lettek: b. Bánffy Pál, Havas József, gr. Széchenyi István; választottsági tagokká pedig: Benyovszky Péter, gr. Dessewffy Aurel, gr. Festetics Vincze, Földvály Ant., Földvály Lajos, Hanzély Márton, Heinrich János, Huszár Elek, Jeszenszky Ignác, b. Jósika Miklós, gr. Károlyi Lajos, Laczkovics József, Marczibányi Márton, Mayerffy Ferencz, b. Mednyánszky Aloiz, Pregárdt János, b. Podmaniczky Károly, gr. Ráday Gedeon, Sártory János, gr. Sermage Dienes, gr. Szapáry Ferencz, Szegedy Ferencz, gr. Teleki Sámuel 's Tüköry József. Továbbá febr. 24ikére halasztatván a' januári közgyűlés folytatása a' szállás miatt, mellyet a' kötelező levél szerint jövő szent György napra felmondani vagy annak további megtartását a' háztulajdonosi egyesületnek jelenteni szükséges, ekkor, azaz febr. 24ikén, minthogy a' ház birtokosai a' közgyűlés által kívánt kényelmes 's kellemes lakásban elkerülhetlen változtatásokat a' szállásban megtéetni, 's valamit a' most fizetni szokott nagy házbérből elengedni nem akartak, a' mostani szállás közakarattal felmondott. b) Közkívánat nyilatkozván a' hidellenében álló Kemniczer házba költözésre, ez iránt a' szükséges lépések meg is tétettek. c) Együttal egy házvételre vagy építésre 500 pengő fr. részvényü aláírás nyitott, mellynek egész tartalmáról 's következőkiről martz. 2iki Jelenkorunk 18 száma értesít. Ezen aláírásra nézve (melly 2 nap alatt 65 ezer pengő forintra ment) annál nagyobb sikert 's több részvevőt remélhetni országszerte vagyonos hazánkfiai közt, mivel az e' pénzen szerzendő v. építetendő házban viadaliskola 's több más rokon intézet is települhet meg 's díszre virulhatván tömérdek Jó, Hasznos és Dícső keletkezésire 's divatoztatására nyujthat alkalmat v. kellő irányzatot sok még szendergő fejlődésü ágaink-

nak. d) Eddiglen a' nemz. Casino-társaságnak csak részvényes és vendég tagjai levén, febr. 24ikén elhatározott: hogy azon hon- vagy külföldiek, kik itten több ideig 's több ízben mulatnak v. jelennek meg, ha értéki körülményeik engedik, a' részvényes osztályba nem tartozván, csak mint abbonensek (lefoglalkozottak) vétethessenek föl évnegyedenként (3 hónapnál kevésbre nem fogadtatván fel) fizetendő tíz pengő frtért. Ennél fogva ezentul mind a' részvényesek, mind az abbonensek, sőt még a' vendégek is egyedül választottsági gyűlésben (hol 14 tag 's egy igazgatónak szükség lenniök jelen) szavazatok kétharmada mellett vétetnek be, mielőtt 8 nappal neveik 's ajánlóiké kívánatjokkal együtt egy kitűnő helyre kitétetnek, hogy irántok a' választók értekezessenek. e) A' részvényesek száma mostan (martz. 31kán) 434. f) A' fenérintett gőzhajói 10 részvényre fizettetett ismét 2,000, 's így 3,000 e. f.

Pesten mult héttel végződött vásárunk. Közép folyamata 's vége épen elsilányult. Inkább esős levén az idő, mint másszor közönségesen pesti vásárkor szokott, kicsinyben igen kevés kelt, nagyban a' gyapju és selyem szövetek valamivel élénkebben, a' többi kézműkészületek igen szunyátán. A' honi termékek árban csökkentek 's keletők mind e' mellett is alig volt, kivéven az egy nyiretű gyapjut, mellyből azonban igen kevés volt e' vásáron. A' szarvasmarha ára is nevezetesen alá szállott. A' termékek vásári árokat közli mai Értesítők. Egyébiránt milly keletet várhatunk gyapju-fajainkra nézve, kivethni némileg a' jelenleg újabb elevenségre kapott németországi posztó-gyárok tetemesb gyapju-fogyasztásából, mellyek számára már előlegesen (a' porosz keresk. ujság martz. 7iki száma szerint) is nagy mennyiség gyapju vásároltatott meg; névszerint az ausztriai birodalomban sok a' jövő nyirést már előre eladta; magyar dynastáink közül is számosan p. o. Eszterházy hg 4,000 mázsáig, Széchenyi Pál és Lajos gr. 1,500 mázsáig, Károly főherczeg 1,400 mázsáig, gr. Festetics László 1,200 mázsáig, így a' három Károlyi gr. testvér 's több uradalom is 50,100,200 mázsányi mennyiségben, 25től 30,000 mázsáig, mindnyájan nagyobb árért, mint tavaly. Mért ke-

resik pedig az idén, 's már néhány év óta olly kapósan a' finom 's nemesített gyapjufajokat? igen világos onnét, mivel a' nevezett németgyárok legközelebb olly műszerekre 's eszközökre tettek 's tesznek naponként szert, mellyek már a' kurtább és selyemfaj gyapjukat is egyiránt fonják szövök, mit eddig jobbadán Anglia tön csak. Innen nyilvános egyszerűs mind mért mellőztetnek a' közép vagy alsóbb fajnak mind inkább el még Holland 's Franciaában is, hol Anglia tavaly a' gyártott gyapjun kívül 20,000 mázsányit adott el jutalmasb áron, mint mennyibe a' szárazföldön már maga termesztése kerül. A' mondott német posztó-gyárok felkapó elevensége, csupán egy év alatt (tavaly) 15 pCentel rugtatta a' nemesebb gyapjufaj árát feljebb. Milly nagy gazdagulási forrás a' gyapjutermesztés, kivethni onnan, hogy Angliának tavalyi saját gyapju-termesztése 2,000,000 mázsára menvén, 's mellette máshonnani szállítás által 300,000 m. gyűjtven, ebből pedig Amerikába csak 55,000 mázsa vitetvén ki, a' többi mind önmaga gyártá fel, következőleg általa mind termesztői mind mesteremberei boldogultak. Egész Németországnak 30 millio juha évenként csak 750,000 mázsa gyapjut ad, 's ebből is minden saját szorgalma mellett Angliának 200,000 mázsát ad el. Hát a' mi birkánk hány millio? hány ezer mázsa gyapjut termesztünk? hány ezret adunk a' külföldnek, 's hányat dolgozunk itthon fel? — Mind olly fontos és országos kérdések, mellyekre biztos hitelű adatok hiányában bajos megfelelnünk; alapos hiedelemből azonban csalhatatlanul áll, hogy ha természeti 's művészeti természetvénnyink 's a' külföldei közt hasonlító idomzatot vonunk, mi földünk terjedelmére 's munkálati körünkre nézve nyugati szomszédinkhoz képest szerfelett piczinyek vagyunk! népünk jobbadán czondra 's daróc köntösü amazokéhoz, 's az is marad, míg csak egy gácsi posztó gyárt mutathatunk, 's legalább arra nem jutunk, hogy magunk munkáltatjuk fel hazánk-termesztette gyapjunkat, sed quando coeli!

Tahvári 's Tarkói Tahy Károlyné (szül. Gyöngyösi Pethő Antonia) f. martz. 24ikén élete 21dik 's boldogító házassága 6dik évében tüdő-sorvadásban szenderült el Pesten.

Tetemeit a' korán elhervadt rózsának az Ur helységbeli (Pest vgyében) nemzetségi sirbölt ölelendi e' h. 28ikán enyészeti koszorújába. Béke az öröklétbe virultnak!

Schwertner Ferencz pokovai sóperceptor; Schneider Farkas szögedi sótisztasági segéd, és Nedeczey Ferencz körösmezei erdősz- és számtartó hivatali ellenőr meghaláloztak. (Kir. kam. tudósítás).

A N G L I A.

Az alsóház martz. 8iki ülésében másodsor olvastatott fel az irlandi nagyjurt illető bill 's biztosság nevezetett annak meghányatására. Azután az irlandi csendbill másodsorzi fölolvastatása vala napi renden, minek azonban Hume ur magát ellene szegzé azt tevén mellékjavaslatul, hogy „a' ház sajnálja ugyan az Irland néhány kerületében forró zavarokat, de a' fenálló törvények elégtelenségit azok elnyomatásira nem látja bebizonnyulva 's így nem egyezhetik meg olly billben, melly Irlandot constitutioi paizson kívül helyezné.“ Wood ur támogató ezen indítványt. Számosan szólottak ismét mellette és ellene, úgy hogy a' vitákat nem lehet az nap bérekeszteni. A' ház martz. 11ikén fogott legközelebb egybeülni.

Az alsóház martz. 11iki délelőtti ülésében igen nagy számmal adattak be kérelmek az irlandi csendbill ellen. Cobbet maga harminczat nyujta be 's még tizet tizenötöt adhatott volna be, úgy mond, ha ezek is francozva jöttek volna a' postán, de némelyikre 10—15 font postabér vala róva. Nagyságukról nem akar bőven szólni, csak annyit mond, hogy egyik 130 lábnyi hosszú volt (nevetnek), 's valamennyivel az egész ház padját, szónokszékestül 's minden tagostul bizvást be lehetett volna borítani. (Kaczaj). A' később beadattak között említést érdemel a' glasgowi és liverpooli, ez utóbbi 15,000 aláirottal. Mig ezen kérelmek benyujtattak, több tag mondáki, hogy a' kényszerítést szükségesnek tartják ugyan Irland lecsendesítésére, de annyira, mint a' ministerek kívánják, még sem mennek 's a' biztosságban módosítványokat fognak sürgetni. Illyes nyilatkozásoknak tulajdoníthatni talán azt, hogy a' ministerium a' békítő rendszabásokkal is sietni akarván, lord Althorp

mingyárt a' délutáni ülés megnyittatásakor az irlandi egyházi reformbillt hozá be, melly azonnal minden ellenmondás nélkül először olvastatott fel. A' másodsorzi felolvastatásra lord Althorp a' legközelebbi esőtörtököt, u. m. martz. 14ikét jelelé ki, mit a' ház Peel és Baring urak ellenkezési mellett is 187 szóval 46 ellen helybe hagyott. Erre a' multkor megszakasztott viták (az irlandi csendbill másodsorzi felolvastatása iránt) jövének napirendre 's több tag még egyszer elmondá a' már annyiszor ismételtet. A' ház türehtellenül szakasztá félbe Laler urat, ki beszédét a' zaj miatt nem végezhetvén a' vitákat ufolag elhalasztatni kívánta. Azonban lord Althorp kinyilatkoztatván, hogy magát ezen elhalasztásnak, miután a' ház a' nyolczadnap vitát e' bill principiuma fölől kétségkívül elégli söt sokalja, minden erejéből ellene szegzeni, Laler ur indítványát visszahuzta, 's O'Connellnek még egyszeri protestatioja után a' másodsorzi felolvastatás 363 szóval 84 ellen elfogadtatott 's a' biztossági vizsgálat szerdára, martz. 13ikára határozatott.

A' Globe ufolag 's egész határozottsággal mond ellene a' tory ujságok által terjesztett azon hirnek, mintha a' ministeriumban egyenetlenség ütött volna ki 's egyik vagy másik tag kilépni szándékoznék. (Ez utóbbi l. Althorpról hiresztelék).

Hollandi 's más ujságok egy fölötté hosszú emlékirást közlenek, mellyet a' mult febr. 26ikán lord Palmerston 's hg Talleyrand febr. 14iki jegyzékére adott a' haagai cabinet, 's mellyben ez a' folyó évi januarius óta folyt alkudozásokban követett politikáját minden pontban 's tekintetben igazolni ügyekszik. — A' Courier hirt közöl Surinamból (hollandi birtok, Délamerikában), melly szerint itt a' Hollandiába menendő 's már rakodott vagy épen rakodó hajókra embargo vettetett óvatul, nehogy utközben a' francia v. angol hajók által foglaltassanak el.

Irlandban a' tartományi bankokat seregestül lepi a' készpénzbeli visszafizetések (aranyban) követelő népség. Ezt köz aggodalom szülé, mások szerint pedig az O'Connell befolyásától függő sajtó lármaharangja.

A' nyugotindiai (angol) gyarmatokra néz-

ve a' kormány mint hallik következő végzeteket készül ajánlatba hozni: 1. a' rabszolgaság ezen szigeteken nyomban 's végképen töröltessék el. 2. A' rabszolgaság gazdák pénzbeli kárpótlást kapnak minden volt rabszolgájoktól fejenként. 3. Ezen kárpótlás pedig kölesönzés által történik meg, melly a' kormánynak 30 esztendő alatt fog visszatéríttetni. 4. Minden volt rabszolga községi hatóság által 5 napi, aratáskor pedig hat napi munkára szoríttatik hetenként. 5. Ezen héti munkának mindenkor 2 napi bére a' közös kárpótló-tőke tárába fizettetik. —

Londoni ujságok egy új continensről (szárazföld) beszélnek, mellyet a' délszaki földszark körül, a' keleti hossz. mintegy 47° 30' 's a' déli szélesség 66° 30' ig Biscoe nevű angol hajókapitány fődözött fel 1831 februariusában. Biscoe ezen új nagyterjedékű hegyes szárazföldet, hol semmi nyomát sem lel az állati v. növény életnek, Enderby-földének keresztelé, minthogy a' hajó, mellyen ő vala, Enderby urak tulajdona Londonban, kik sok ilyen hajót küldenek ki ezethalászatra. Ugyanezen vélt szárazföld előtt, a' nyugati hossz. 69° 29' 's a' déli szél. 67° 15' alatt a' múlt 1832ki februariusban egy szigetet is fődözött fel Biscoe, mellyet az angol királyné tiszteletére Adelaide-szigetének nevezte.

Newyorki, febr. 16ikaig terjedő hírek szerint a' nullificatio-pör a' déli statusokban is egészen lecsilapodott. Calhoun, a' nullificatio egyik bajnoka 's a' jeles Clay (a' praesidens vágytársa 's a' vámbérpárt vezére) egy új vámdíjlajstromon egyeztek meg, melly a' congressusban már másod ízben is felolvastatott 's külön biztosságnak adatott ki. — (General Jackson 286 szó közül 219 többséggel választott új praesidenssé; Clay 49 szót nyert) Vanburen Márton pedig alpraesidenssé. Mind a' kettő 4 esztendőre.

Portugáliából szomorú hírek érkeztek don Pedro ra nézve. Magok a' Courier és Times is megvallják, hogy az expeditio sikeréhez nincs többé reménység. Február 18ikán — ezt írja a' Globe — haditanács tartatott Oportóban: meg kelljen é az ellenség által legujabban da Foznál (hol eddig don Pedro a' tengerrel közösült) felállított

redouteot támadni vagy ne? A' végzet az lön, hogy ezt tenni nem tanácsos. — A' miguelisták több újabb batteriát nyitottak meg 's körsánczolatikat csaknem egészen bevégezték. A' falmouthi ujság egyenesen kimondja, hogy don Pedro mind a' rossz idő mind a' miguelisták vigyázati által minden közösüléstől (a' tengerrel) el van metszve, minél fogvást az iuség Oportóban szerfelett nagy 's nem várhatni egyebet mint hogy don Pedro legközelebb capitulálni fog. (Néhány ujság szerint don Pedro Oportot már el is hagyta 's da Foz várkastélyba vonult, hogy onnan legközelebb hajóra kelhessen).

FRANCZIAORSZÁG.

A' követkamara martz. 11iki ülésében Humann financzminister két újabb tizenkettedet kívánt az adókból előlegesen megadatni, míg t. i. a' bevételi budget vitatás alá jöne; egyszersmind jelenté, hogy az ideigleni hitelek megszüntetési végett szándéka a' kormánynak, mingyárt a' mostani ülés berekesztetése után ismét egybehíni a' házakat (1833ra), 's akkor az 1834re szóló budgetet a' fogyasztó-tőke újabb szerkezetével együtt előterjeszteni. Ezután Barthe igazságminister felhatalmaztatást kér a' kamarától, hogy annak egyik tagját, t. i. Cabert urat „La revolution de 1830“ czimű brochurejeért törvény elejébe idéztethesse. A' kamara ezen kívánatnak kinyomtatását 's véleményadás végett az osztályoknak kiadását rendeli. Ezen tárgy folytában general Lafayette alkalmat von keserűen kelni ki a' ministerium ellen azért, hogy a' híres Lelewel, ki a' többi Lengyelekkel együtt a' fővárosból kiigazítottván, engedelmet nyert a' general jószágán (La Grange, Páristól 15 órányira) tartózkodnia, innen nem rég gendarmok által elhurczoltatá, 's hihetőleg Toursba viteté. Mi velünk, urak, így szólott a' tűzbe jött ősz general, úgy látszik igen könnyen bálnak, 's Lelewel ur nagyon csalatkozott, midőn azt hitte, hogy az urak egyik tisztársa (t. i. maga Lafayette) még némi befolyással bir, ki őszintén megvallja, hogy azt nem is érdemel olly rendszertől, mellyet revolutio elleninek (contrerevolutionair, értve a' juliusi revolutiot) hiszen 's mellytől ő nyilván 's

tökéletesen külön is vált. — Egy csapat lovasőr (gendarme), a' kerületi alpréfet-től 's a' község birájától kísértetve jöve La Grangeba, kocsiba szállitá Lelewel urat, mellé egy hajdut 's így mint foglyot vezeté őt Melunbe, onnan kétségkívül Toursba. Ez elég vad bánásmód illy jeles ember iránt, 's én megvallom, magam is csudálkoztam a' dolgon, mert illyes mi a' restauratio 15 éve alatt, mellynek pedig én mind e' házban mind azon kívül nyílt ellensége valék, sem történt velem; már akár a' régibb időkbeli érintések emlékezetiből, akár azért, hogy a' bánásmód bizonyos parasztságától irtóztak. — A' belső minster (d'Argout) azt felelé, hogy ezen ember (Lelewel) adott ígérését meg nem tartván, La Grangeból több ízben vala titkon Párisban, miről a' kormánynak legalább is morális bizonyossága van. Egyébiránt ő, a' minster, meg nem foghatja: micsoda félreértésből ment a' fegyveres erő a' tisztelt general ur lakásába, holott parancsolat volt adva, hogy ez ne történjék, hanem annak mellőztével tétessenek meg a' kellő rendszabások. La Fayette: Minthogy minster ur nyilván tagadkozik a' mód iránt, mellynél fogva parancsait a' préfet teljesíté, kérem, írjon ezen embernek — mert ha a' minster ur élhetett ezen szóval, azt tartom én is élhetek azzal a' préfet ur iránt, ki valamivel kevesbé hires ember mint Lelewel ur — 's hordja le őt, a' mint kell. Később Broglie ur ada némi újabb felvilágosítást az iránt: ki fogja a' belga expeditiok költségeit viselni, 's beszédéből azt lehet kivenni, hogy a' költségek megtérítettése hihetőleg Hollandiára fog hárulni. — Bignon ur hasonló értelemben volt: Manguin pedig aztmondá, hogy a' terhet sajátkép mind a' két félre, Belgiumra t. i. és Hollandiára, méltán róhatni, de Hollandiánál az a' baj, hogy tőle háboru által kellene a' pénzt kiesikarni. — (A' brüsseli Indépendant szerint a' belga külső minster megüzené Párisba Lehou urnak: nyilatkoztassa ki, hogy Belgium semmi esetre, bármit végez is a' franczia kamara, sem fogja az érdeklött expeditiok költségeit viselni). Laffitte ur gazdasági körülményeiről követhetőket beszélnek Párisban: Laffitte urnak a' bank 1831ben három milliot kölcsönze,

mellyért maga a' király lón kezes. Azonban Laffitte annak idejében nem fizetheté a' summát vissza, minthogy földbirtokiért nem kapott annyit, mennyit azok értek. Most tehát a' bank a' királyi kezeshez fordult, de a' kir. jószágok igazgató hivatala kinyilatkoztatá, hogy mind addig nem fizet, míg magának az adósnak marad valamije, a' miből t. i. fizethet. Ezért kelle Laffitte urnak párisi nagy házát 's maisoní szép birtokát (Park) olly hirtelen áruba bocsátani 's meglehet, hogy ha ezeknek illő áron vevőjök nem találkozik, az olly ritka emberségü 's európai hitelü Laffitte banquerouteot lesz kénytelen hirdetni. —

A' Moniteur két rendbeli kir. ordonnanceot közöl, mellyek egyike a' franczia külföldi diplomacia categoriáit, másika a' követségi titoknokok számát állapítja meg. Az első szerint a' franczia udvar külföldi képviselőjénegy osztályba vétetnek: 1ső a' követe ké: u. m. a' londoni, sz. pétervári, bécsi, római, madridi, konstantinápolyi és berlini. 2ik a' meghatalmazott ministereké: millyenek a' haagai, brüsseli, kopenhági, stockholmi, drezdai, müncheni, stuttgardi, frankfurti 's lissaboni. — 3ik a' minsterresidenseké: millyek a' hamburgi, carlsruhei, naupliai, és a' florenczi. 4ik az ügyvivőké: millyenek a' kasseli, darmstadti és hannoverai. A' minsterresidensek és ügyvivők helyeire a' követségi titoknokok közvetlen előléphetnek. Az amerikai követségek osztályzata iránt később fog rendelés tétetni. A' második ordonnance határozata által 1831 januarsától kezdve minden első rangu követségnél, ugy szinte a' berni (Helvetia) követnél két, a' másod ranguaknál pedig egyegy követségi titoknok leend, a' harmadik és negyedik osztályzatuknál e' czimezet megszűnik. A' titoknokon kívül, vagy a' helyett követségi attaché (ügyhiv, v. mellettes) neveztetik ki 's fizettetik Turinban, Brüsselen, Nápolyban, Frankfurtban, Hamburgban, Carlsruheban 's Görögországban, nem különben Washingtonban 's RioJaneiróban; millyenek ha a' szolgálat megkíváná, más, amerikai küldöttségekhez is fognak neveztetni. Egy, martz. 5ikén költ ordonnance által több kö-

vetségi titoknak nevezeték ki, vagy is inkább az előbbieket csak helyöket változtatják. Ugyancsak a Moniteur még egy királyi rendeletet közöl, melly szerint a hadminis-ter ajánlatára a hadsereg generalstabsja (tábornok test) ujon szerkeztetik 's az eddigi 759 főről 560ra szállittatik. Ezek: 30 ezredes, 30 ezredes-helytartó (obristlieutenant), 100 escadronchef (századnok) 300 kapitány, és 100 hadnagy. —

Toulonból martz. 7ikéről írja a Journal du Commerce, hogy az ottani, valamen-nyi hajó parancsot kapott legyen magokat a minden pillanatban lehető kiindulásra készen tartani. (Ezen hajók hihetőleg a török-ae-gyptusi csatahely felé fognak indittatni. Lega-lább triesti és bécsi kereskedő levelek e' hónap közepéről állítják, hogy Ibrahim ba-sa februarius végén Brussát és Smyrnát is elfoglalá, más részről pedig a Bosporuson álló orosz flotta hat lineahajóval 's négy fregáttal szaporodott Sebastopoltól. — Min-den esetre a francia pacificatio sikerét el kell várni. I. Törökország).

Martz. 11ikén kezdődött a párisi assisek előtt a fenyítő-pör ama' hires pisztoly-lövés miatt (a' királyra, nov. 19. 1832). Ber-geron és Bénéoit ellen, kikre az eddigi, hosszú nyomozások után a legnagyobb — ámbár a tanúk vallomási után igen cse-kély — gyanu háramlott. Bergeron Louis, repetitorstudent vagy diákoskodásunk szerint correpetitor a' törvénytudományokban, 21 esztendő; Bénéoit Hippolyt, orvosi tanít-vány, 28. Mind a' kettő tiszta, esendes, nyugodt hangon felelt, ügyekezvén megmu-tatni, hogy a' nevezett napon a' királyi me-netnél nem is voltak jelen. Sok tanu hallgatta-tott ki, névszerint több general (Pajol, Ber-nard, Delessert, ezredes Raffé) a' király akkori kíséretéből, ugy szinte Boury kis-asszonyis; de valamennyi tanu közül csak egy sem ismért a' bevádlottakra, sőt val-lomásikból az sem sült bizonyosan ki: a' ki-rály ellen esett e' a' lövés vagy csak vélet-lenségből sült el valamely puska? továbbá ónnal volt e az töltve — vagy csak vakon. — A' vallatások más nap is folytak.

Több francia ujság a' következő levelet közli Barcelonából, Spanyolország-

ból, febr. 21ikéről: „Azon hivatalos tudósi-tások szerint, mellyek néhány nap óta a' tartomány (Catalonia) külön városiból fő-kapitányunkhoz érkeztek, szinte az egész határszél lázadásban van. Erős carlista-csapatok fegyverre kelvén, éljen don Car-los! halál a' királynéra! kiáltások közben járják be Roussillon vidékét. — A' lázadás Figueirasban (közel a' francia határszél-hez) kezdődött 's 17ikén Girona mellett már egy két csata is történt a' lázadók 's a' kis lineaseregek között. Maga főkapitányunk is (Llander) elutazott ma reggel Gironába, ho-lott hihetőleg le fogja a' királyi önkénytesé-ket fegyverezni. Ugy látszik, hogy ezen támadás az 1827ikihez mindenben hasonló 's valamint az, úgy ez is barátok (monachi) által izgattatik és igazgattatik. Figueirasban több támadót, itt Barcelonában pedig több gyanust fogtak el. Erre a' fölzázítók becsu-katások után a' csend egészen helyre állott.

HELVÉCZIA.

A' helveta rendkívüli szövetséggyűlés martz. 11ikén nyitá meg üléseit Zürichben, 17 canton küldötteinek 's a' Basel-vidé-kieknek is jelenlétökben. Legelőbb is a' praesidens Uri, Schwyz, Unterwalden, a' két Wald, Basel és Neuenburg kormányi-nak abeli nyilatkozásukat olvastatá fel, hogy ezek a' szövetséggyűlési többség által a' mult évi sept. 14ikén 's oct. 5ikén tett határoza-tokat a' szövetségalkuval ellenkezőknek te-kintvén, meg nem engedhetik, hogy köve-teik az ugy nevezett Basel-vidéki és Schwyz külső-kerületi követekkel, (melly ujon kelekedett cantonok mint mond-ják csak minden egyes cantonnak önkénytes megegyezése után vétethetnek a' szövetség-be föl) együtt üljenek és szavazzanak. — E' nyilatkozást a' gyűlés az írományokhoz té-tetni, az öt cantont pedig az előhely által arra kéretni rendelé, hogy a' törvény sze-rint egybe hitt és jött gyűlésre szövetségi, hittelt pecsételt tartozásukhoz képest köve-teiket küldjék el. Az alatt is az előbbi ha-tározatokhoz képest Basel-vidéke küldöttei helyet fogtak.

TÖRÖK BIRODALOM.

Az allg. Zeitung mint mondja rendkívü-li alkalom által következő levelet von Kon-

stantinápolyból február 27dikéről: Admiral Roussin minden nap értekezik a' reis-ef-fendivel 's a' portának tökéletes bizodalját bírja, ellenben Butenieff urat ritkábban láthatni a' palotában. Bizonyos feszültség látszik a' divánban, millyen a' nagy rendkívüli dolgokat szokta megelőzni. Irtam az urnak, hogy a' francia követ egy conventio t (tehát nem közvetlen békét) kötött a' portával, melly által a' török birodalom épsége 's a' béke helyreállása biztosíthatnak. Pontjai közel e' következők: 1). Az ellenségeskedés mind a' két részről vizen és szárazon megszűnik. 2). Ibrahim basa ezen egyezésnek híret kapván, visszavonul a' török birodalom azon részeiből, mellyek az egyezés ereje által folyvást a' szultán birtokába 's közvetlen kormánya alatt maradnak. 3). Az orosz flotta, mellyet a' porta segédül hitt, a' Bosporusból kitakarodik. 4). Mehemed Ali a' portától St. Jean d'Acre, Jerusalem és Tripoli kerületit kapja feudumul. 5). Ellenben ugyan ő főurának isméri a' szultánt; neki meghódol (a' szokott hódolati hitet leteszi) 's parancsinak mint ezelőtt engedelmeskedik. — 6). A' porta mindenkép könnyítendi az aegyptusi had visszatakarodását. 7). A' francia kormány kötelezi magát, egész befolyásával hatni (Mehemed Alinál), egy olly egyezkedés létesítésére Mehemed Ali és a' porta közt, melly által a' béke valósíttassék, az itten kitett, 's a' porta jóváhagyását megnyert pontok elfogadtassanak 's Franciaország közbenjárása mellett biztosíttassanak. — Ezek volnának az előegyezés pontjai, mellyeket egyrészről az admiral, más részről a' török minister irtak alá. A' főváros azóta igen nyugott; veszedelemről nincs szó többé. Minden oda mutat, hogy a' francia kormány tökéletes egyetértésben áll Mehemed Alival, különben alig lehetne főkép e' conventio 4ik pontját magyarázni, holott tudva van, hogy Mehemed-Ali ezelőtt egész Syriát kívánta vala. — Az an-

gol ügyvivő teljesen helyben hagyá a' Francia követ lépéseit 's azok elfogadtatását a' portának ajánlotta. Mondják hogy az ausztriai internuncius is (Ottenfels) ugyanazt tevő. —

SPANYOLORSZÁG.

Madrid, martz. 21kán. A' Rendek (cortes) egybehívását tárgyazó előkészületek végett kinevezett biztosság nagy buzgalommal folytatja munkáit; hiszik azonban, hogy csak rendkívüli küldöttek 's egyedül a' leányági örökülhetés megismerése végett hivatanának egybe. A' ministeriumban uralkó egyenetlenségek kevés sikert reménytetnek ebben is, 's józanabb politikusok épen nem hiszik, hogy a' dolog sokáig így mehessen. Zea-Bermudez folyvást legtöbb befolyással látszik lenni a' királyra. A' cortesválasztásoknál attól tartanak, hogy azokra don Carlosnak, ki egyébiránt most gyakrabban van a' királlyal, 's a' papságnak igen is nagy 's az érdeklött örökülésnek nem kedvező befolyása leend. — A' király ismét gyöngébben érzi magát 's az udvari ujság bulletint ada ki tegnapi. — A' toledo-i összekütkök ügye szelíden fog bevégeztetni; legalább halálbüntetések nem lesznek. Az idegenből visszatérő bujdoklók vagy száműzöttek közül ujjolag többen osztattak szétt külön ezredekre.

Ujjabb: A' pisztoly-lövés ügyében Párisban martz. 12 és 13kán is folytak a' tanuallatások, de semmi sikerrel. Egész Páris figyelemmel kíséri e' pörfolyamat, melly mind eddig nagyobb gyanu-árnyékot vet a' politíára mint a' bevádlottakra. —

Dedel hollandi meghatalmazott martz. 11kén indult London felé. — A' francia kormány Dubois urat 's még egy orvost küldé ujjabb Blayebe. — A' hannov. országgy. martz. 13kán elfogadta a' status alap-szerkezetét tevő törvényeket (Staatsgrundgesetz) 's legközelebb el fog oszlani. — A' szász corregens herczeg követe jegyes-kérőleg tegnapi (martz. 26.) fogott megjelenni Münchenben.

A' gabona pesti piaczi ára mar. 26kán 1833:				Pénzkelet.			
poz. m. val. gar.	legjobb	közép.	csekély	poz. m. val. gar.	legjobb	közép.	csekély
Tisztabuza	133 $\frac{1}{2}$	120	—	Zab	40	38 $\frac{1}{2}$	36 $\frac{1}{2}$
Kétszeres	93 $\frac{1}{2}$	—	74	Köles	—	—	—
Rozs	62 $\frac{1}{2}$	60	—	Köleskása	—	—	—
Árpa	—	—	—	Kukoricza	66 $\frac{1}{2}$	63 $\frac{1}{2}$	—
				Bécs martz. 25kán középár pengő pénzben			
				Status 5 pC. kötel.	92 $\frac{1}{2}$	Bécs 2 $\frac{1}{2}$ pC. bankók.	—
				— 4 pC.	83 $\frac{1}{2}$	Kam. 2 $\frac{1}{2}$ pC. kötel.	—
				— 1820ki kölcs.	—	Bankrészvény	1223 $\frac{1}{2}$
				— 1821ki —	—	Cs. arany pC. agio	—